

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Sermones magistri Nicolai deniise sacre pagine professoris

Sermones Estiuales De Tempore

Denisse, Nicolas

[Augsburg], 1510

VD16 N 1513

Sermo septimus pro dominica sexta post Trinitatis

urn:nbn:de:hbz:466:1-30616

q̄ affectu in hac aqua incurant/apri rel/ gno dei no habent. qz de eoz e argentu z auz. ps. Simlakra getu argetu z auz.

Secundus ar. In pced. dictu est de pri mo pposito supra euangelu. In h ser mone dicendu de scdo qd e instructiois spe cificatio. s. p̄ p̄tm ire. Dicit em. Audistis qz dicitu est antiqs No occides zc. Bene aut q dixerat primo circa tra specificat. q̄a fm glo. ira est ianua mltor vicioz: q̄ clau sa/struibz intrinsecz dabit reges. ea apra: ad de facin armabit animz. Ira igit ma/ xime ipedit. rectitudine z pfectoz iusticie Jac. i. Ira ei viri iusticia dei n opat. Est itaqz notandu q doctores iudeoz dicebat p̄cepta negatiua tm exteriorz z no intel/ riorz m̄tm ani ee phibitu. Huc g errozes excludit saluator: phibes etiã irasci sine ca dieis. Ego aut dico vobis qz ois q irascit fratri suo zc. Ubi phibet triplex gradz ire Qui etiã assignat triplex gradz pene.

Primus est in animi comotione. **S**ecundus est in indignatiois ostensione **T**ertius est in certa iniurie exp̄ssione.

Primus est zc. s. interi am. De q̄ dr. Dis q irascit fratri suo: re erit iudicio. Aug. li. retra. No fratri irascit q pcto frs irascit. Qui aut fratri n pcto irascit sine ca irascit. Chrys. Puto aut no de iracundia carnis lo quit chris: sed d iracundia aie. Caro em no pot obedire vt n p̄turber. qn g ho irascit et no vult facere id qd ira compellit: caro ei irata e animz aut ei non est iratus. fm Hiero. Ira est ois malus morz ad nocen dum. Aut g surgit subito: et sic est ventale. Aut ex deliberatioe z p̄sensu: et sic e p̄tm mortale. Sic itaqz ois q irascit motu ite/ riori fr̄i suo deliberat odiu p̄ceptu implere opeli adesset oportunitas: re erit iudicio id e dignz accusatioe apd deu z in foro su/ mi iudiciz: lz no bois. **S**cds gradus est in indignatiois ostensione. De h dr dñs. Qui at dixerit fratri suo racha: re erit p̄si lio. Racha vox e idignz absqz exp̄ssioe vi tuperi. Chry. Racha e p̄bu p̄reptz z p̄uip̄e siois. Tal g re erit p̄silio. i. p̄sensu iudicij de danda i eu snia z defminda pena. qz ia venit in noticia culpa. **T**ertius est in cer/ ta iniurie exp̄ssioe. De q̄ dr. Qui aut dice rit fatue: reus erit gehene ignis. Aug. Qui aut dixerit fatue: duo lubaudiumf:

fratri suo: z sine ca. Et ex h defedit q apls Galathas vocat stultos qs etiã fr̄es no/ minat. no em id facit sine ca. Idẽ. In pri/ mo est vnũ. s. ira sola. In scdo aut duo sũt scz ira z vox q̄ ira sigt. In tertio autẽ tria scz ira: et vox q̄ ira sigt: et in voce vitupa/ tiois exp̄ssio. Idẽ. Vide etiam nuẽ tres reat: iudicij: cosilij: z gehenne ignis. In iudicio adhuc defensiois locz dat. Ad co/ siliu aut p̄tinere videt sentencie platio: qm̄ inter iudices p̄ferunt q̄ supplicio p̄amari oporteat. In gehena po ignis e certa da/ mnatio. Chry. No paruu exitimes fra/ tre tuu vocare stultu/ auferes ei prudentia et intellectu q̄ hoie sumz z ab irrõnabili/ bus distat. Patet itaqz q iram oino de demz rep̄mere. **E**xplũ in vitaspa. Qui/ dam q̄sũit ab abbate isaac qre eu demo/ nes timeret. Respondit. Et q factus sum monachus statui an me vt iracundia foras guttur meũ non pcedat. Non sine aut cau sa rep̄menda est ira. quia vt dr Greg. Per iram sapia amittit vt qd vel q ordie agẽ dum sit oino nesciat.

Tertius articulus. Aud. zc. Notate qm̄ testametu dñi est testamentum pacis. Eccl. xlv. Statuit ei dñs testamen tum pacis. Jura em dicunt. Heres no ser uans testametu defuncti est exheredatus ij. q. j. c. Siluester. et L. de fideicommissis. l. Amplius. Forma casum siue parabolas iuxta lege Notado illud p̄f. Inqre pacem et p̄sequre eam.

Sermo septimus pro dominica sexta post Trinitatis

Nisi abunda.

Nisi abunda. **R**z. Estimare vos qdẽ mor/ tuos esse pcto viuẽtes aut deo **R**ho. vi. Si tales eẽm: nra iusticia abũ/ daretz. Induc aut nos apls ad tria vitz **A**d culpe mortificatione **A**d gratie viuificatione. **A**d hui vite cõtinuatione siue p̄petu/ am durationem. **E**t de his oibz sil dr Ber. Bona e mors q̄ vita no aufert: sed mutat in meli p̄ qua corpus non cadit: sed anima subleuat. **S**alutatio. **N**isi abun. zc.

Dominica. VI. post Trinitatis

Primus ar. An p̄cepta decalogi sint p̄cepta iusticie: *Q.* nō *Phs. v. Eth.* Lex p̄cipit de actib; oim; p̄turum; sed p̄cepta decalogi sunt p̄ncipia totius legis diuine. nō p̄tinent ad solā iusticiā. *Lōra* Per oia p̄cepta decalogi ordinamur ad alterum. vt patet discurrētī. *Rūdet thō. ij. ij. q. cxxij.* P̄cepta decalogi sunt q̄b; rō naturalis statim assentit tanq̄s manifestis simis. *Maxime* aut̄ rō debiti q̄ req̄rit ad p̄ceptū q̄ p̄paret in iusticia q̄ est ad alterū qz in his q̄ spectant ad seipm; videt̄ p̄mo aspectu q̄ hō sit dñs sui q̄ sibi liceat facere qd̄ vult. *Cum* aut̄ obijct̄ q̄ lex p̄cipit de actib; oim; p̄turū. verum est sed ordīne q̄dā. *Primo* tradendo p̄cepta de his in quib; a ratio debiti manifestior. *Hec thō.* Pro fundamen. *Sepe* et multū cōsiderāda sūt diuine legē p̄cepta. *Iuuenal.* Respice qd̄ moneant leges: qd̄ curia mandet. *Sed* bñ notandū ē q̄ lex nō solū p̄cipit bñ loquit̄: s; bñ agit̄. *quēadmodū* etiam de p̄bia dicit *Senec.* ad *Lucil.* Facere docet p̄bia: nō dicere. *S; q̄rit* An p̄cepta illa diuine legē sint p̄cepta iusticie. *Dicm.* vt s̄. *Ex q̄p̄cludē* qm̄ oia hōmōi diuine legē p̄cepta sunt nobis obseruanda si saluari velim; cū non possim; aliter eē iusti. *Soli* aut̄ iusti ibūt in vitā etnā. *Uñ* ibidē. *Ibūt* hi (s; impij) in suppliciu; eternū. *et Eccl. xij.* *Ule* vob; impij q̄ dereliquit̄ legē altissimi rē. *Audite* o peccatores miserē. *Hec* sufficit p̄tem p̄ceptorū obseruare nisi oia seruent. *Hec* em̄ esset iusticia imperfecta siue iusticia p̄bariseorum. *Hec* sufficit p̄cepta implere simplr; nisi ex amore impleant; et p̄pter dei gl̄iam. *Talis* em̄ eēt iusticia vana vt iusticia scribarū et p̄bariseorū. *Debz;* iusticia n̄ra esse itegra sine corruptiōe: al̄s non erit deo accepta. *Figura* *Leut. ij.* *Dis* oblatio q̄ offert̄ dño sine fermento erit: nec q̄c̄q; mellis adolebit in sacrificio dñi. *In* oī autē oblatione offeres sal. *Expone.* *Oblatio* ē deo: p̄ceptorū ei; impletio q̄ debz; eē sine fermento. i. sine corruptione q̄ contingere pōt ex p̄te trium. *Primo* ex p̄te opationis. qz vīcz ē dimīnuta: puta qz non facit hō oē illud ad qd̄ tenet; aut non offert totā suā potentā opatiuam deo. *puta* qz delectationē suā q̄rit in rebus exteriōrib;. *Uñ* etiam d̄z qz in oblatione nō debz; eē mel. i. dulcedo rez exteriōz

Dulcedo quippe mellis est opulatiua: sic et dulcedo rez mundanaz ē opulatiua cor. *Et. i.* *impeditiua* ne euacuet avariciā et alia vicia. *Secdo* ex p̄te affectionis. qz vīcz cū tristitia sine deuotione fit. *In* *leuitico* em̄ in p̄di. ca. et alibi d̄z qz d̄z ibi esse thūs per qd̄ signat̄ deuotio. *Iuxta* illud ps. *Dirigatur* oro mea sicut incensū in conspectu tuo rē. *Tertio* ex p̄te intentionis. qz vīcz non fit p̄pter gl̄iam dei. *Nā* *Leuit. ij.* d̄z qz oīs adeps erit dñi iure p̄petuo in cunctis generationib; v̄ris. *Per* adipem em̄ intelligere possum; sanctā intentionē q̄ operi specē et nomen imponit. vt dicit *Amb.* *Intentio* ei dat operi valoris pinguedinē. **S**ecundus ar. *In* p̄ce. rē. *In* h̄ dicendū de tertio qd̄ est specificatio: s; p̄clū: sio: cum dicit̄. *Si* offers munus tuū rē. vīcz in finem. vbi concludit̄ ex p̄missis qz volēs offerre in altari. i. fidei rez cordis sui q̄dāq; munus siue orōnis siue aliud: d̄z prius reconciliari fratri suo lesō siue offenso p̄euz; al̄s nō acceptat̄ a deo *Chrys.* *Eccē* a discordiā tibi nō vult accipere sacrificiū. *Hinc* p̄pendite q̄ntū sit malū discordiē. *Vide* aut̄ misericordiam dei quō hōim; utilitates amplē aspiciat̄ q̄ suos honores: p̄l; em̄ diligit cōcordiā fratrū fidelitū q̄ munerā. *Iō* ei munerā abel suscepta sunt: cain reprobara: q̄ abel pura et simplici mente offerebat: cain p̄o aduersus frēm irā tenebat. *S;* beu hō die sunt multi cain filies cū discordijs et dolis ad altare accedētes. *In* p̄dictis aut̄ p̄bis euangelij tria sunt notāda. **P**rimū est faciēda oblatio. **S**ecundū p̄mittēda p̄paratio. **T**ertium p̄ficiēda executio. **P**rimū est faciēda oblatio: cū dicit̄. *Si* offers munus tuū. q. d. qz offerre q̄c̄q; debz; bes. *puer. ij.* *Honora* dñm de tua substantia. *De* substantia in quā corpali. i. corpis p̄prij: de substantia spūali. i. anime: et de substantia tpali. i. honoz; tpalium. ps. *Sacrificate* sacrificiū iusticie rē. hoc em̄ exigit iusticia vt de oib; q̄ a deo teneam; ipi sacrificem;. **T**ertium est p̄mittēda p̄paratio: cū dicit̄. *Et* recordat̄ fuer; qz frat̄ tu; h̄z aliqd̄ aduersus te: relinq; ibi munus tuū an altare et vade p̄ reconciliari fratri tuo. i. si offensa ē nota fr̄i et cōmode possit h̄ri ei; p̄nta. *fm* *Chrys.* *Si* cogitatu offendit

fit: cogitatu reconciliare. Si vobis offendi:
 fit: vobis reconciliare. Si opibus offendisti:
 opibus reconciliare. Aug. Tunc frat tu' h
 aliqd aduersu te si eu in aliq leser. **T**
 tu est pficienda executio: cu die. Et tuc ve
 nies offeres mun' tuu. Inde venies. s. iteci
 one renocas ad id qd ceperas offeres mu
 nus tuu. postq. s. prexisti ad reconciliati
 one non qdem sp pedib' corpis qz non sp
 sic in pmpu pot hui eius pntia: s. moribus
 animi. Hilari'. Reconciliata huana pace
 reuertit in diuina. Zuber in dei charitate d
 charitate hoim transiuros. Prt itaqz qm
 multu deo placet par z pcordia inf hoies
 z p pns ex opposito diabolo displicet z ipz
 fundit. **E**xemplu in Vltaspa. Erant
 duo frs s. carne germani s. l. monachi exi
 stetes. Insidiabat autē eis malign' spūs
 s. diabolus vt eos separaret ab inuicem.
 Quada igit die ad vesperā fm cōsuetudi
 ne. frat ille iunior lucernā accendit z ponit
 sup candelabru: faciete aut malicia dēno
 nū ruit candelabrum z extrincta ē lucerna.
 Surgens itaqz senior cepit illū iuniorē p
 cutere cum furore. Ille aut pstratus i rer
 ra pccabat dices. Vagnanin' esto dne: et
 ego rurū ascendā. Ergo qz nō ruidit pbuz
 turbulentū: malign' spūs pfusus recessit
 ab eis. Et pgens eadē nocte nūciauit pnci
 pi demonioz dicens. Qm p p hūilitatē il
 l' monachi q pstratus in terrā veniā po
 stulabat a fratre: nō puauit in eis. Vidēs
 em de' hūilitatē ei' effudit sup eū. Graz su
 am: z ego me sentio valde torqri qm nō p
 ualui eos ab inuicē separare. Hec oia au
 diens idoloꝝ sacerdos q ibi manebat com
 punctus est corde: z in timore z amore do
 mini nri iesu chri accessus. Considerās ita
 qz qm magna seductio aniaz est cult' ido
 loꝝ relinqns oia statim ad sanctos patres
 ad monasteriū cucurrit: z perulit ista q de
 mones inter se loqbant. Instruit' itaqz a
 patrib' fact' epbatissim' monachus q tā
 re fuit hūilitat' vt omnes mirarent. Dice
 bat em q oēm aduersarioꝝ maliciā vince
 bat hūilitas. Et addebat dicens: qm fre
 quent' audierat demones dicentes. Quā
 do ad iracundiā statim corda hoim accen
 dū: si sustinuerint patient' iniurias z ro
 gauerit q ad pacē sunt sic sentim' oēm vim
 nram marcescere qz eis appropiat auxiliū

diuie grē. Bern. Unanimis viuentes i do
 mo dñi deo z sibi p eharitatē coniuncti: hi
 timoz: s. ibi dolorē ingerūt diabolo.
Certius ar. Aud. zc. Lauete gā dis
 cordijs. Attendite qm lex dicit. ff. de
 pens. l. vlti. Priuand' ē vnusqz eo qd
 agit. vt si p republicā peccat: vtilitate rei
 publice car eat p mortē vel exiliū. Et sicut.
 xvij. q. xiiij. Sicut antiq'. Qui iniuriā fa
 cit ecclē: dz puari cōsione ipi'. Qui qz cha
 ritate z pacem agit: merito puadit cha
 ritate z societate brōꝝ. Nā extra Sionem
 ecclē gisse pbat: q pacem z pcordiā cū chri
 sto z chriānis nō hz. Cū di. xc. c. Neqz. Ne
 qz ad cain: neqz ad Pmunera respexit de
 us: neqz em pacatū deū hze poterat q cuz
 ire nō pacē s. zeli discordiā habebat.

Dijca. vij. post Trinitatē
Sermo j.

Misereor su
 per turbā. Bar. vij. Sicut
 hibuitis mēbra vā fūire iunū
 dicite z iniquitā ad iniquitā: ita nunc exhi
 bere mēbra vā fūire iusticie in scificatione.
 Ro. vij. Ita facere necesse est eos qb' de
 misericordiam fecit. Sunt aut ibi tria notāda.
Primū pctōꝝ detestanda pditio. Exhi
 buistis zc. vsqz ad iniquitā
Scdm conuersoꝝ mēoranda exhorta
 tio. ita nūc exhi. mē. vā ser. iij.
Tertiu exhortatiōis desiderāda zelū
 sio. in sanctificationē.
De pmo Jo. vij. Qui facit pctm serū
 est pcti. De scdo Ro. xij. Exhibeat' cor
 pora vā hostiā viue. san. deo pla. De ter
 tio. j. Thep. iij. Nō ei voca. nos deus i im
 mundiciā sed in sanctificationē.
Misereor zc.
Rim' ar. An de' ex sua misericōdia omēs
 diligit: sic Sap. xj. Dilig' dne oia zc
 Contra Galach. j. Jacob dilexi: esau ac
 odio habui. Rūdet bon. i. iij. dif. xxxij. Nō
 tandū q de' dz creaturā diligere nō rōne
 affectiōis s. rōne cōicationis alicui' boni.
 Cōicatio at diuie bonitatz attendit vli ef
 fectib' nature: vel in effectib' grē. Effect'
 nature cōmunes sūt oib': z q ad h' diligit
 de' oēs creaturā. Effect' aut grē nō ē cōis

